

POSUDEK VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení diplomanta:	Michal Bútora
Téma práce:	Veřejný pořádek jako korektiv autonomie vůle v soukromém právu
Rozsah práce:	120 365 znaků včetně mezer (dle prohlášení diplomanta – pozn. s ohledem na formát souboru vloženého do studijního informačního systému nebylo v možnostech vedoucího práce přezkoumat pravdivost tvrzení o počtu znaků)
Datum odevzdání práce:	14. 06. 2023 (elektr. podoba); 14. 06. 2023 (tištěná podoba)
Jméno a příjmení vedoucího:	JUDr. Vít Lederer, Ph.D.

1. Stanovení cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu

V první řadě je třeba vyzdvihnout odhodlání diplomanta, který si ve své práci vytyčil poměrně ambiciózní a náročný cíl prozkoumat zákonem nedefinovaný pojem veřejného pořádku a zabývat se jeho významem v soukromém právu. Zpracování zvoleného tématu bylo pro autora nepochybně o to náročnější, že v české právní teorii zatím neexistuje mnoho děl, která by se snažila tento abstraktní pojem komplexně uchopit. I když v odborných (typicky učebnicových) textech lze nalézt definice toho, co se rozumí veřejným pořádkem, tyto zůstávají spíše povšechné a nekonkrétní. Hodí se upozornit, že pojem veřejný pořádek se v právu vyskytuje v různých souvislostech. Mimo jiné se s ním můžeme setkat v právu veřejném a v oblasti mezinárodního práva soukromého. Zvláštní pozornost však zaslouží v občanském, resp. soukromém právu, neboť zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, s ním výslovně počítá jako se silným korektivem nabourávajícím do značné míry zásadu autonomie vůle. Vágnost a obtížná uchopitelnost pojmu veřejný pořádek způsobuje, že v mnohých případech bývá nesnadné odhadnout hranice zejména smluvní svobody, což může mít negativní dopad pro právní jistotu osob. Značný význam má veřejný pořádek v oblasti práva rodinného. Jakákoli snaha vypořádat se s nelehkým úkolem rozkrýt obsah tohoto pojmu je proto vysoce žádoucí. Z uvedených důvodů hodnotím zvolené téma za velmi aktuální a jeho výběr diplomantem za chvályhodný.

Diplomant se rozhodl přistoupit ke zkoumanému jevu komplexně, čímž si ještě více zvýšil nároky na výslednou kvalitu své práce. Zároveň jde ale o pochopitelnou reakci na průřezový charakter daného korektivu napříč celým soukromým právem. Diplomant se chystá zaměřit na teoretický základ pojmu veřejný pořádek, jeho praktický význam a roli v soukromém právu a lze jistě ocenit, že nechce opomenout ani jeho nadnárodní rozměr. Stanovenému cíli odpovídá i volba vědeckých metod, tj. metody komparativní a vzhledem k absenci výchozích zdrojů především metody analytické. Diplomant se přirozeně nevyhne ani použití metody deskriptivní.

2. Formální a systematické členění diplomové práce

Text předkládané diplomové práce má logickou strukturu a je celkově přehledně a jasně členěn. Je respektováno předepsané členění pro odborný text, který začíná úvodem do problematiky, po němž následuje hlavní část rozdělená do čtyř kapitol a závěr práce. Systematika práce odpovídá zvolenému cíli. V první kapitole vlastního textu práce se diplomant zabývá zejména klíčovou zásadou autonomie vůle, v pořadí druhé kapitole již přistupuje k pojmu veřejný pořádek, jeho kontextu a definici, třetí kapitola je věnována

výskytu korektivu veřejného pořádku v jednotlivých právních předpisech a čtvrtá kapitola se zaměřuje na jeho evropský rozměr. Z hlediska formálního lze učinit jednu kritickou poznámku. Úvod a závěr by neměly být číslovány.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát

Jak již bylo uvedeno výše, diplomant byl postaven před složitý úkol poradit si s nedostatkem pramenů, které by se komplexně zabývaly danou problematikou. V tomto ohledu je předkládaná práce svým tématickým zaměřením v jistém smyslu průkopnická, byť samozřejmě česká odborná literatura pojem veřejný pořádek reflektuje a byla již provedena řada analýz. Existuje navíc už větší počet soudních rozhodnutí věnujících se veřejnému pořádku, které autorovi mohly posloužit jako vhodný výchozí materiál. V souladu s tím diplomant skutečně čerpal inspiraci z dosavadních poznatků soudní praxe a také maximálně zůžil dostupnou a použitelnou literaturu. Je snad pouze škoda, že se při hledání výchozích zdrojů poznání nepokusil nahlédnout do zahraničí a zprostředkovat závěry tamější právní nauky (nabízela by se např. zkušenost francouzská a švýcarská).

Poznámkový aparát v zásadě odpovídá určeným standardům, byť určitou výhradu lze vnést ke způsobu psaní odkazů, tj. vkládání interpunkčního znaménka tečky v místech, kde by měla být správně čárka (viz např. pozn. 85: „DVOŘÁK, Jan. ŠTANGOVÁ, Věra. op. cit. 50. str. 608“).

4. Jazyková a stylistická úroveň. Formální úprava diplomové práce

V práci jsem se nesetkal s podstatnými gramatickými chybami ani s větším počtem překlepů (jen výjimečně, viz např. „*ordere public*“ na s. 12, „zaznamenal zmínku již v roce 1907“ na s. 25, kde má správně být uveden rok 1937, „ve spojení s určitým ustanovením“ na s. 28). Zřídka se objevují formulační nedokonalosti či nevhodné obraty („Zároveň dalším nedostatkem přístupů výše je potřeba se distancovat ...“ na s. 20, „soudy se při rozhodování k výkladu pojmu dostaly v hojném počtu“ na s. 20, „Uvádí rozhodnutí ve věci ohledně desetileté lhůty ...“ na s. 24, „Jednak se jedná o ...“ na s. 24, „Melzer tvrzení rozvádí, že veřejný pořádek kromě toho, že veřejný pořádek ...“ na s. 28). V právnickém textu by se nemělo používat slovo „paragraf“ (viz s. 7, 34) a mezi označením „§“ a číslem daného ustanovení musí být vložena mezera. Stejně tak při výčtu čísel ustanovení uváděných v řadě za sebou (viz s. 26: „...v člancích 12,14,16,19,20 a 27.“). Co se týče stylistické úrovně práce, nemám k textu žádné výhrady. Text je čtivý a diplomant v zásadě prokázal správné používání právní terminologie. Osvědčil schopnost odborného právního psaní. Právní názvosloví je mu blízké a umí jej patřičně používat.

5. Formulace vlastních závěrů, úvahy de lege ferenda

Výrazným pozitivem předkládané práce je fakt, že autor se od počátku snaží k tématu přistupovat analyticky, tj. nikoli čistě popisně (jak bývá v diplomových pracích zvykem), ale kriticky se pokouší komentovat názory jiných autorů a ze získaných poznatků vyvozovat vlastní závěry. Nutno říci, že se mu to velice daří, jelikož práce překypuje vlastními úvahami diplomanta. Míra deskripce použité v práci je přiměřená a zcela odpovídá požadovanému cíli, který si diplomant stanovil. Oceňuji rovněž to, že diplomant zbytečně nevkládá do textu (z hlediska vytyčeného vědeckého úkolu) nepodstatné informace, jimiž by uměle rozšiřoval celkový rozsah práce (např. v pasáži věnující se základním zásadám soukromého práva se soustředí v podstatě jen na rozhodnou zásadu autonomie vůle). Naopak, analýzu ústředního pojmu veřejný pořádek zahajuje už ve druhé části hlavního textu práce. Zároveň však k němu přistupuje s rozvahou, totiž nejdříve s porozuměním jeho kontextu a teprve následně s hledáním jeho definice.

6. Celkové hodnocení práce. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě.

Předloženou práci celkově hodnotím velmi kladně. Diplomant v předkládané diplomové práci prokázal, že je mu vybraná problematika blízká a že se v ní náležitě orientuje. Se svým vědeckým cílem se vypořádal a dané téma zpracoval způsobem odpovídajícím stanoveným požadavkům. Lze konstatovat, že z hlediska rozsahu a kvalitativní analýzy předkládaná práce splňuje požadavky kladené na kvalifikační práce tohoto stupně. Osvědčuje schopnost samostatného tvůrčího přístupu diplomanta při zpracovávání zvoleného tématu. Práci proto doporučuji k obhajobě s předběžným hodnocením – *výborně*.

7. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Považuje diplomant za možné a z hlediska praktické aplikace daného korektivu nezbytné, aby byla přijata jednotná a úplná definice pojmu veřejný pořádek?

Jaký význam má pro uplatnění korektivu veřejného pořádku ochrana soukromého zájmu, který zároveň není zájmem veřejným?

V Praze dne 24. 08. 2023

JUDr. Vít Lederer, Ph.D.
vedoucí práce